

Kulturdepartementet

Kun sendt pr. e-post til postmottak@kud.dep.no

Oslo, 1.september 2014

GramArts høringssvar - NRK-plakaten

Det vises til departementets høringsbrev vedrørende ovennevnte og vi takker for muligheten for å komme med innspill til høringen av NRK plakaten.

Innledning:

GramArt er norske artisters interesseorganisasjon og representerer nærmere 4 000 norske musikkartister i alle genrer. For våre medlemmer, norske artister, er NRKs ansvar som allennkringkaster og kulturformidler viktig.

GramArt er positive til, og mener det er nødvendig med, en overordnet politisk styring av NRK som ivaretar NRK sitt samfunnsoppdrag som allmennkringkaster. Vi mener NRK plakaten er et viktig og nødvendig virkemiddel som bør opprettholdes.

Vi mener NRK er svært viktig i det norske samfunnet, i norsk musikkliv og som en av Norges viktigste kulturinstitusjoner. NRK har et ansvar ikke bare som kulturformidler, men som en viktig premissleverandør for hele folket ved å informere, presentere og formidle, norsk musikk og kultur.

Som norske artisters interesseorganisasjon, har vi i det følgende konsentrert oss om musikkområdet siden det er her vi har særlig kompetanse og interesse og relevans for våre medlemmer.

Musikk er også en viktig del av NRK sitt tilbud. Vi mener derimot at NRK har et forbedringspotensiale på musikkområdet. Generelt sett gjelder det at norskandelen er for lav. Vi mener at NRK ved å løfte bredden i norsk musikk har muligheten til å styrke sin posisjon ytterligere som allmennkringkaster.

Om NRK –plakatens form:

GramArt er av den oppfatning at NRK-plakaten bør beholdes som et selvstendig dokument som konkretiserer NRK sitt ansvar, rolle og oppgave som allmennkringkaster. Vi ser ingen grunn til en mindre detaljeringsgrad enn i dag. Etter vårt syn, er heller utfordringen i dag at plakaten kan være for vag (f.eks hva gjelder definisjonen av norsk musikk, se under).

Vi mener NRK-plakatens form bør være svært konkret, ved at det bør stilles detaljerte krav til NRK som allmennkringskaster for innholdet i det de skal levere for å ivareta sitt ansvar.

Om NRK-plakatens innhold:

Vi mener den gjeldende NRK-plakaten i all hovedsak gir en god beskrivelse av NRK sitt samfunnsoppdrag som allmennkringskaster, men vi mener plakaten har et forbedringspotensiale hva gjelder musikk og bør presiseres nærmere i tråd med følgende:

Krav om 50% norsk musikk i alle NRK sine kanaler.

For det første ser vi behov for å øke kravet i nåværende § 14 g fra 35% til 50% norsk musikk. Kravet til 50% norsk musikk bør gjelde for alle NRK sine kanaler. Å øke kravet til 50% norsk musikk i NRK sine kanaler, har GramArt tatt til ordet for ved en rekke anledninger og det er et krav som er svært viktig for våre medlemmer.

Ifølge statistikker, har NRK ligget på mellom 17-37% norsk musikk i 2013 (og P2 har ligget lavere tidligere år, rundt 20%), noe som gir et broket bilde om NRK i dag oppfyller kravet fordi det knyttes usikkerhet til en helhetlig forståelse av begrepet «norsk musikk», se under.

Uavhengig av definisjon, mener vi kravet om 35% norsk musikk uansett er for lavt. Kravet ligger for lavt for i tilstrekkelig grad å ivareta formidlingsansvaret NRK har for den norske musikken (kravet i § 14f). Å øke norskandelen i NRK, vil også styrke ansvaret NRK har for å styrke norsk språk, identitet og kultur, ref kravet i § 14 b og kravet til formidling av kulturarven i § 14h.

Kravet om 35% norsk musikk gjelder for i dag også de riksdekkende kommersielle radiokanalene som P4 og RadioNorge. Når FM-nettet slukkes og konsesjonskravene om 35% norskandel bortfaller i 2016, vil de kommersielle kanalene med største sannsynlighet spille mindre norsk musikk. Dette har de også sagt i klartekst. Det innebærer at om kort tid får NRK et økt ansvar som kulturformidler fordi det da ikke vil være noen andre enn NRK som har et slik pålagt ansvar for norskinnhold i sine kanaler.

Dette handler i bunn og grunn om hva slags musikk vi ønsker skal være bærende for Norge i fremtiden, er det utenlandsk musikk eller ønsker vi å løfte frem norsk musikk som en del av norsk kulturarv, språk og egenart. Dette er også et politisk ansvar, og vi mener NRK plakaten helt konkret må skjerpes på dette området for å sikre den norske kulturarven som norsk musikk er (NRK plakaten § 14h).

Også på grunn av endringer i musikkmarkedet, er det grunn til å se på et økt formidlingsansvar som allmennkringskaster for norsk musikk. Strømmetjenestene har de

siste årene overtatt det fysiske musikkmarkedet i Norge, og den lave norskandel på strømmetjenester gir bekymring for formidlingen av norsk musikk i fremtiden.

Som artistenes interesseorganisasjon, ønsker vi et sterkt musikk Norge som dyrker norske musikkens egenart som kan være bærekraftig for å levere god, norsk musikk også i fremtiden. Uten NRK sitt klare ansvar for å spille økt norsk musikk i dagtid, står norsk musikk i fare for å ikke bli formidlet til det norske folket og grunnlaget for å skape og spille norsk musikk er vi redd vil bli ytterligere forverret. Dette vil ha en stor betydning for alle i musikkbransjens næringskjede.

Europeiske rapporter har dessuten vist at de land som har høye prosentvis nasjonalt krav til repertoar hos kringastere, også har et sterkere hjemmemarked. Og et sterkt hjemmemarked vil gi et sterkere eksportmarked. Det er derfor også i en helhetlig kulturpolitisk og musikknæringsmessig sammenheng behov for å styrke norskandelen hos NRK.

Krav om å spille norsk musikk i dagtid

Den siste årlige statistikken fra Medietilsynet lagt frem våren 2014, viser at mye av musikken fra de kommersielle kanalene spilles om natten. NRK har hittil ikke blitt overvåket fra Medietilsynets side om norskandel på natten, men det er grunn til å tro at også en del av NRK sin norskandel spilles nattestid. Vi oppfordrer derfor NRK selv til å presisere i sin plakat at norsk musikk skal spilles på dagtid. Kravet bør være utformet slik at musikken hovedsakelig skal spilles i «prime time» eller på en tid av døgnet folk flest er våkne (mellom kl 06.00-24.00).

Presisering av definisjonen av «norsk musikk»

Det bør også komme en opprydning i begrepsbruken for enda klarer å presisere NRK sitt ansvar som allmennkringkaster hva gjelder formidlingen av norsk musikk. Her definerer også musikkbransjen selv «norsk musikk» ulikt, så derfor er det viktig at NRK har en klar presisering av sin forståelse av begrepet.

Medietilsynet har tidligere påpekt at definisjonen av norsk musikk er uklar, og dette støtter vi. GramArt mener at definisjonen av «norsk musikk» også må omfatte musikk fremført av norske utøvere, uavhengig av tekstspråk eller komponistens nasjonalitet. Vi anmoder dessuten alle til å samle seg om én felles definisjon av norsk musikk, noe som vil gjøre det langt enklere å se om kravene til norsk musikk opprettholdes.

Mangfold/formattering:

NRK sitt tilbud må også gjenspeiles i mangfold og bredde i den norske musikken som spilles, for at NRK skal ivareta sitt ansvar som kulturformidler. NRK sin musikkformattering får i dag ofte den konsekvens at det går ut over bredden, ved at noe av norsk musikken sentreres rundt noen få norske sanger og artister. Vi ber derfor NRK

gjennomgå sine formateringsrutiner med tanke på å formidle bredden av norsk musikk.

En egen bestemmelse om musikk

Den sentrale bestemmelsen om norsk musikk er i dag § 14 g, som også omhandler film og orkester. Fordi musikk er så viktig del av NRK sitt samlede programtilbud, mener vi en egen bestemmelse om musikk er helt naturlig. Dette for å synliggjøre og tydeliggjøre NRK sin rolle og ansvar.

Avsluttende bemerkninger:

Norsk musikk har en egenart og bredde som det er i hele samfunnets interesse å bygge langsiktig videre på, og i denne sammenhengen har NRK et særskilt ansvar som allmennkringkaster. Vi mener det er nødvendig for å ivareta NRK sitt ansvar også som kulturformidler at kravet om norsk musikk økes til 50 %.

Derimot er det viktig at NRK betaler rettighetshaverne til musikk, deriblant artistene, for slik bruk. Det forutsettes også at rettighetsmessige sider ved bruk av opphavsrettslig- og utøverrettslig beskyttet materiale, er ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

At NRK bør spille 50% norsk musikk i dagtid, vil ikke bare styrke NRK sin legitimitet som allmennkringkaster. Også for å styrke andre deler av NRK plakaten, er en økning av norsk musikk i NRK viktig. Å spille 50% norsk musikk, vil også bidra til å styrke NRK sitt ansvar for norsk språk, identitet og kultur (§ 14b), og som kulturformidler (§14 f) har NRK et særskilt ansvar for å spille norsk musikk. For å ivareta dette ansvaret på en god måte, bør det spilles mer norsk musikk enn i dag.

Vennlig hilsen,

Elin Aamodt,
daglig leder